

Phẩm 2: THANH VĂN

Bấy giờ Vô Cấu Thí bạch Tôn giả Xá-lợi-phất rằng:

–Bạch Đại đức! Con có chút việc muốn hỏi, xin Đại đức thương con mà diễn giải: Đức Thế Tôn thọ ký Đại đức là đệ nhất trong hàng trí tuệ. Vậy trí tuệ ấy là hữu vi hay là vô vi? Nếu là hữu vi thì là pháp hư dối không thực, nếu là vô vi thì pháp vô vi không có sinh, pháp không sinh thì không có khởi, vì không khởi thì trí tuệ ấy là vô sở hữu.

Tôn giả Xá-lợi-phất yên lặng. Thấy vậy Tôn giả Đại Mục-kiền-liên nói với Tôn giả Xá-lợi-phất:

–Sao Đại đức chẳng đáp lời hỏi của Vô Cấu Thí?

Tôn giả Xá-lợi-phất nói:

–Cô ấy chẳng hỏi pháp hữu vi mà hỏi Đệ nhất nghĩa. Trong Đệ nhất nghĩa không có giảng thuyết, nên tôi không thể dùng lời nói để đáp.

Vô Cấu Thí hỏi Tôn giả Đại Mục-kiền-liên:

–Bạch Đại đức! Đức Thế Tôn thọ ký Đại đức là Thần túc đệ nhất. Lúc Đại đức vận hành thần túc là tưởng niệm chúng sinh hay là tưởng niệm nơi pháp? Nếu an trụ chúng sinh tưởng thì chúng sinh không thật, thần túc ấy cũng không thật, nếu an trụ nơi pháp tưởng thì pháp không đối khác, nếu không đối khác thì vô sở đắc, nếu vô sở đắc thì không phân biệt.

Tôn giả Đại Mục-kiền-liên yên lặng. Thấy vậy Tôn giả Ma-ha Ca-diếp hỏi:

–Sao Đại đức chẳng đáp lời hỏi của Vô Cấu Thí?

Tôn giả Đại Mục-kiền-liên nói:

–Cô ấy chẳng hỏi phân biệt thần túc mà hỏi pháp của chư Phật. Pháp của chư Phật không tạo tác, không phân biệt, không giảng thuyết được.

Vô Cấu Thí hỏi Tôn giả Ma-ha Ca-diếp:

–Bạch Đại đức! Đức Thế Tôn thọ ký Đại đức là Đầu-đà đệ nhất. Đại đức vì thương chúng sinh nên đã nhập tám giải thoát rồi, mà thọ cúng thí, cho đến một niệm thọ người cúng thí. Vậy Đại đức dùng thân báo ân hay dùng tâm báo ân họ. Nếu dùng thân báo ân thì thân tánh vô ký không khác cỏ cây, tường vách, ngói sạn, tất cả không thể báo ân cúng thí, nếu dùng tâm báo ân thì tâm niệm niệm chẳng dùng cũng chẳng báo ân được, nếu trừ thân tâm thì là pháp vô vi, ai có thể báo ân được?

Tôn giả Ma-ha Ca-diếp yên lặng. Thấy vậy Tôn giả Tu-bồ-đề hỏi:

–Sao Đại đức chẳng đáp lời hỏi của Vô Cấu Thí?

Tôn giả Ma-ha Ca-diếp nói:

–Cô ấy hỏi pháp chân tế, lý ấy chẳng thể dùng lời để đáp.

Vô Cấu Thí hỏi Tôn giả Tu-bồ-đề:

–Bạch Đại đức! Đức Thế Tôn thọ ký Đại đức là Vô tránh đệ nhất. Hạnh vô tránh ấy nhập hữu tánh hay nhập như tánh? Nếu nhập như tính thì như chẳng phải tướng sinh, tướng diệt, nếu chẳng có tướng sinh diệt thì là bình đẳng, nếu bình đẳng thì như vậy, nếu như vậy thì không tạo tác, nếu không tạo tác thì không giảng thuyết, nếu không giảng thuyết thì chẳng thể nghĩ bàn, nếu chẳng thể nghĩ bàn thì chẳng thể tuyên bày được. Còn nếu nhập tại hữu tánh thì hư dối chẳng phải Thánh hạnh.

Tôn giả Tu-bồ-đề yên lặng. Thấy vậy Tôn giả Phú-lâu-na Di-đa-la-ni Tử hỏi:

–Sao Đại đức chẳng đáp?

Tôn giả Tu-bồ-đề nói:

–Ở nơi lý tôi chẳng nên có đối đáp, chỉ có yên lặng là chỗ mà tôi lạc trụ. Cô ấy hỏi pháp không hý luận, nếu có giảng thuyết thì phát sinh sai lầm, pháp tánh vô thuyết, là hạnh vô tránh vậy.

Vô Cấu Thí hỏi Tôn giả Phú-lâu-na:

–Bạch Đại đức! Đức Thế Tôn thọ ký Đại đức là Thuyết pháp đệ nhất. Vậy lúc thuyết pháp là thuyết pháp có cảnh giới hay thuyết pháp không cảnh giới. Nếu thuyết pháp có cảnh giới thì đồng với phàm phu. Vì sao? Vì phàm phu nói pháp có cảnh giới, vậy thì Đại đức chẳng rời pháp phàm phu. Còn nếu pháp không cảnh giới thì là vô sở hữu, lấy gì gọi là đệ nhất trong hàng thuyết pháp?

Tôn giả Phú-lâu-na yên lặng. Thấy vậy Tôn giả Ly Việt bảo rằng:

–Sao Đại đức chẳng đáp?

Tôn giả Phú-lâu-na nói:

–Cô ấy chẳng hỏi pháp hữu vi mà hỏi Đệ nhất nghĩa. Trong Đệ nhất nghĩa không có giảng thuyết, thế nên không có lý để đáp.

Vô Cấu Thí hỏi Tôn giả Ly Việt:

–Bạch Đại đức! Đức Thế Tôn thọ ký Đại đức là người Hành thiền đệ nhất. Lúc Đại đức hành thiền là nương nơi thiền có tâm, hay thiền không tâm? Nếu nương như tâm nhập thiền thì tâm như huyền hóa chẳng thật, định ấy cũng chẳng thật, còn nếu vô tâm nhập thiền thì cỏ cây... cũng lẽ ra đắc thiền, vì nó cũng đồng vô tâm vậy.

Tôn giả Ly Việt yên lặng. Thấy vậy Tôn giả A-na-luật hỏi:

–Sao Đại đức chẳng đáp?

Tôn giả Ly Việt nói:

–Cô ấy hỏi chỗ sở hành của chư Phật, chẳng phải hàng Thanh văn giải đáp.

Vô Cấu Thí nói:

–Chư Phật pháp cùng Thanh văn pháp có khác chăng? Nếu có khác nhau thì vô vi có hai chăng? Chư Hiền thánh đều hành vô vi, pháp vô vi không có sinh, nếu không có sinh thì không có hai, nếu không có hai thì như vậy, như vậy không hai, thế sao Đại đức Ly Việt lại nói lời như trên?

Vô Cấu Thí hỏi Tôn giả A-na-luật:

–Bạch Đại đức! Đức Thế Tôn thọ ký Đại đức Thiên nhãn đệ nhất. Chỗ Đại đức dùng Thiên nhãn thấy là có vật hay không có vật? Nếu thấy có vật thì là kiến thường, còn thấy không có vật thì là kiến đoạn. Nếu rời cả hai bên thì là không có thấy.

Tôn giả A-na-luật yên lặng. Thấy vậy Tôn giả A-nan hỏi:

–Sao Đại đức không đáp?

Tôn giả A-na-luật nói:

–Lời cô ấy hỏi là để phá giả danh, nên không thể dùng giả danh để đáp.

Vô Cấu Thí hỏi Tôn giả A-nan:

–Bạch Đại đức! Đức Thế Tôn thọ ký Đại đức là Đa văn đệ nhất. Đa văn ấy là thật nghĩa hay là văn tự? Nếu là thật nghĩa thì nghĩa ấy chẳng thể nói, nếu là pháp chẳng thể nói thì chẳng phải chỗ nghe biết của nhĩ thức, nếu chẳng phải nhĩ thức thì lại là chẳng thể nói. Còn nếu do văn tự, như lời Đức Thế Tôn dạy: “Y theo liễu nghĩa chẳng y theo văn tự.” Thế nên Đại đức A-nan chẳng phải đa văn cũng chẳng phải liễu nghĩa.

Tôn giả A-nan yên lặng. Thấy vậy Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi hỏi:

–Sao Đại đức chẳng đáp lời hỏi của Vô Cấu Thí?

Tôn giả A-nan nói:

## LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

–Chỗ nói đa văn của cô ấy rời lìa văn tự, đây chẳng thể dùng âm thanh để vấn đáp với bình đẳng, bình đẳng chẳng phải tâm thức vì rời lìa tướng của tâm vậy. Đây chẳng phải là pháp của hàng học địa, tôi đâu đáp được, đây là chỗ mà Đức Như Lai Pháp Vương đến bờ giải thoát.

M